

Algemeen Jaarverslag Vereniging Vrienden van Sonsbeek 2025

De Vereniging Vrienden van Sonsbeek (VvS) is een financieel gezonde vereniging met een stabiel ledenbestand van 475 particuliere leden, 19 bedrijven en 8 verenigingen (totaal 502 leden).

De rode draad

Uitgangspunten: de VvS werkt met respect voor de vier, historisch gegroeide hoofdfuncties die de cultuurlandschappen hebben, de 4 E's omvattende: positieve Energie, kleinschalige Economie, unieke Ecologie, historisch Erfstuk. De vijfde E kan hieraan worden toegevoegd: de E van Educatie.

De VvS bewaakt strategisch de balans tussen mens, cultuur en natuur. Daarnaast spannen de Vrienden van Sonsbeek zich in om ervoor te zorgen dat generaties na ons ook kunnen blijven genieten van deze unieke parken.

Nieuwe statuten

In de ALV van 20 maart 2025 werden de nieuwe statuten unaniem aangenomen. Aangezien het noodzakelijke leden-quorum niet aanwezig was, werd er een tweede extra leden vergadering belegd op 8 april 2025. In deze vergadering werden na het beantwoorden van enkele vragen de nieuwe statuten bij acclamatie aanvaard. Na het passeren van de akte bij de notaris (DNA-notarissen) op 23 mei 2025 gingen de nieuwe statuten in werking.

Parkenvisie

De eerste fase van de Parkenvisie richtte zich op het gebied rond de Molenplaats. De Molenplaats werd de Poort naar de Veluwe met het doel om meer bezoekers naar de Veluwe aan te trekken. Er zal een (wandel) route worden uitgezet van het Centraal Station Arnhem naar de Molenplaats van waaruit de bezoekers naar de Veluwe gaan met huurfietsen of andere vervoersmiddelen. Deze route werd ontworpen door Bureau Aben. In de Molenplaats werden renovaties uitgevoerd die eind 2025 zijn afgerond. De omgeving van de Molenplaats zal in begin 2026 worden aangepast naar het ontwerp van Bureau Strootman. Bij deze ontwerpen werden diverse partijen betrokken waaronder de VvS.

Feestaardvarken

De gemeente Arnhem zet de aanvraagprocedure voort om het Feestaardvarken (FAV) te plaatsen op het Jansveld van Park Sonsbeek. Dit ondanks de vele goed onderbouwde bezwaren van de Schouwgroep Sonsbeek, een groep van landschapsarchitecten, de Vrienden van Sonsbeek en de buurtbewoners. De Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) heeft tweemaal een negatief préadvies gegeven over deze plaats van het FAV. Ook de Commissie Welstand van de gemeente adviseerde een andere locatie binnen of buiten het park Sonsbeek. De buurtbewoners konden de gemeente ook niet op nadere gedachten brengen. De Schouwgroep Presikhaaf heeft bij de gemeente haar belangstelling kenbaar gemaakt voor plaatsing van het Feestaardvarken in Presikhaaf. De gemeente Arnhem gaf helaas aan alle partijen geen ruimte voor dialoog en reageerde niet op de correspondentie. De gemeente deelde ons mede dat zij

als bevoegd gezag alle negatieve adviezen naast zich neer kan leggen en toch kan besluiten tot plaatsing van het FAV in park Sonsbeek.

De aanvraagprocedure zal in 2026 verder zijn vervolgd krijgen.

Sonsbeektentoonstelling

Het bestuur van de VvS en de redactie van het Bulletin hebben contact gehad met Orlando Maaike Gouwenberg (bestuurder van de Sonsbeek-tentoonstelling) over onderlinge samenwerking. Dit verzoek werd door ons positief ontvangen. Er werd besloten om in alle vier de Bulletins van 2026 aandacht te besteden aan deze tentoonstelling.

Planvorming voor de Gulden Bodem

In het parkenvisie plan van Bureau Strootman werd een iconisch plan geadviseerd in Park Gulden Bodem in samenwerking met de omwonenden.

In december 2025 werd er door de gemeente een participatie-bijeenkomst met de omwonenden en gebruikers van het park georganiseerd. Het doel was om voorafgaande aan de uitwerking van de plannen bij hen informatie op te halen.

Het Gelders Slavernijmonument in park Zijpendaal

De Schouwgroep Sonsbeek is betrokken bij het ontwerp en de plaatsing van het Slavernijmonument in park Zijpendaal. In deze Schouwgroep zitten leden van het bestuur van de VvS. De Schouwgroep zal onder meer aandacht besteden aan het

landschappelijke en cultuurhistorische karakter van het park: past het monument in de omgeving?

Wandelexcursies

In samenwerking met Rob Borst en Jan Floor van de gemeente Arnhem werden in het voor- en najaar weer twee wandelexcursies georganiseerd exclusief voor de leden van de VvS. De belangstelling voor deze wandelingen is groot en de informatie over de parken wordt zeer gewaardeerd. Dit initiatief wordt voortgezet in 2026.

Symposium 2026

Elke twee jaar wordt er een symposium georganiseerd door de VvS. Het thema voor 2026 is “water, rust en ruimte”. Datum 28 mei 2026. De voorbereidingen werden in 2025 opgestart.

Multimedia

De website is een integraal onderdeel geworden van onze communicatie met de leden. De website speelt in op de actuele onderwerpen die de Vereniging bezighouden. Er is een tijdlijn gemaakt over het Feestaardvarken. Er zijn blogs toegevoegd.

Ook op Instagram en Facebook neemt het aantal volgers langzaam maar zeker toe met 792 volgers op Instagram en 1312 volgers op Facebook. Hiermee wordt er een bredere belangstelling voor de Vereniging gecreëerd.

Wat doen andere organisaties in de parken?

Er waren veel groepen actief met het ondersteunen van het beheer ter behoud van de parken Sonsbeek, Zijpendaal en Gulden Bodem.

Zo zorgde de natuurwerkgroep van het IVN in januari voor de aanplant van veel bomen en struiken in Zypendaal. Deze klus is weer gericht op het versterken van de biodiversiteit en de aanpassing aan het veranderende klimaat. Meer variatie, een gezondere grond die het water beter vasthoudt en een toekomstbestendige aanplant.

In februari werden bij de hangbrug/ kleine waterval weer heel wat braamstruiken verwijderd om andere planten zoals bosanemonen ruimte te geven.

In april was de natuurwerkdag in de steile Tuin, waar “Groei en Bloei”, IVN en gemeente Arnhem vaste planten hebben gescheurd en opnieuw hebben opgepland.

Ook educatie kwam volop aan de orde. Natuurlijk via het Natuurcentrum en de Molenplaats. In mei was er een wandeling om in de avond vleermuizen te spotten georganiseerd door IVN-werkgroep weekendwandelingen. Ook eind augustus stonden vleermuizen in de ‘spotlights’ tijdens de ‘Nacht van de vleermuis’, nu georganiseerd door vleermuiswerkgroep Gelderland.

Tijdens de weekend wandeling in september voerden de gidsen van IVN de bezoekers door Zijpendaal en Gulden Bodem. En iedere eerste woensdag van de maand wordt er een wandeling gestart vanuit de Molenplaats onder het thema “Gezond natuurwandelen” (onderdeel van een landelijk project). Het gaat

primair om het wandelen en het sociale contact, tijdens het wandelen zijn er enkele “natuurmomenten”. Het tempo is afhankelijk van het tempo van de “langzaamste” deelnemer. Start om 10.45 uur en uiterlijk 12.00 uur terug. Bij de 11 wandelingen waren naar schatting per keer zo’n 12 deelnemers.

Ook is IVN samen met Vluchtelingenwerk een nieuwe activiteit gestart: wandelingen in Sonsbeekpark met vluchtelingen, die door COA worden opgevangen. Deze inwoners willen graag hun plek vinden in de Arnhemse samenleving. IVN is goed thuis in de natuur in en om Arnhem. De excursies zijn een prachtige manier om hen kennis te laten maken met de Arnhemse natuur en cultuur in het park.

Bulletin

Het Bulletin is een zeer gewaardeerd tijdschrift dat 4 x per jaar wordt uitgegeven. Op verzoek van de leden blijft het een gedrukt tijdschrift en wordt niet vervangen door een elektronisch tijdschrift. Het tijdschrift wordt wel op de website geplaatst op het moment dat de eerstvolgende versie is verschenen. In 2025 waren de thema’s: water, licht, aarde en vuur. De oplage is voldoende om de leden te voorzien en daarnaast (gratis) exemplaren ter beschikking te stellen bij de Molenplaats, Watermuseum, Rozet, City Center etc.

Samenvatting

De VvS is een gezonde vereniging die zich inzet voor de belangen van de gebruikers van de Parken Sonsbeek, Zijpendaal en Gulden

Bodem op basis van groen, rust en ruimte. Daarnaast wil de Vereniging de parken in goede gezondheid doorgeven aan de volgende generaties.